

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Česká Lípa, Žitavská 2969

Adresa. Žitavská 2969, 470 01 Česká Lípa

Identifikátor školy: 600 009 998

Termín konání orientační inspekce: 12. – 13. březen 2002

Čj.	081 89/02-5076
Signatura	oh1zv522

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium v České Lípě je zřízeno na základě poslední zřizovací listiny čj. SH-2141/2001 schválené zastupitelstvem Libereckého kraje dne 20. listopadu 2001 na dobu neurčitou jako příspěvková organizace. Sdružuje gymnázium a školní jídelnu (výdejnu). Škole byl určen účel a předmět činnosti. Povolená doplňková činnost spočívá v pronájmu nebytových prostor. Organizace převzala k vlastnímu hospodaření do správy majetek Libereckého kraje vymezený v příloze Zřizovací listiny. Zároveň jí byla stanovena práva a povinnosti k předanému majetku.

Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení vydalo MŠMT na základě výše uvedené zřizovací listiny dne 1. února 2002 pod čj. 11 667/2002-21, s účinností od 20. listopadu 2001.

Ve školním roce 2001/2002 studuje v gymnáziu 514 žáků v 18 třídách, 395 žáků ve 14 třídách víceletého studia a 119 žáků ve 4 třídách čtyřletého studia. Kapacita školy (600 žáků) není překročena.

Škola vyučuje dle platných učebních dokumentů pro gymnázia, tzn. podle generalizovaného učebního plánu pro gymnázia s osmiletým studijním cyklem čj. 20 594/99-22 ze dne 5. května 1999 a podle učebního plánu pro gymnázia se čtyřletým studijním cyklem čj. 20 595/99-22 ze dne 5. května 1999.

Orientační inspekce byla zaměřena výhradně na výuku českého jazyka, anglického jazyka a matematiky ve dvou kvartách víceletého gymnázia a ve čtvrtém ročníku čtyřletého gymnázia, u kterých byly v únoru 2002 ověřovány znalosti pomocí testů SCIO.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Anglický jazyk

Výuka předmětu v hospitovaných ročnících probíhá podle schválených učebních dokumentů, je respektována časová dotace i obsahová náplň předmětu. Vyučující mají učivo rozpracované do časově tematických plánů, kontrolou zápisů v třídních knihách nebylo zjištěno zpoždění. Výukové cíle korespondují s požadavky osnov. Předmětová komise zajišťuje návaznost učiva mezi ročníky, sjednocuje používané učebnice i pomůcky, zabezpečuje účast žáků v soutěžích a olympiádách, rozvíjí zahraniční kontakty, plánuje každoroční návštěvu divadelního představení v anglickém jazyce.

Personální podmínky výuky jsou vynikající. Obě vyučující mají dlouholetou praxi i odpovídající odborné a pedagogické vzdělání, spolehlivě ovládají jazyk jak po stránce teoretické, tak i praktické.

Výuka čtvrtého ročníku probíhala v esteticky upravené jazykové učebně vybavené kvalitní a často používanou didaktickou technikou, žákům jsou k dispozici další jazykové materiály a příručky, překladové i výkladové slovníky určené k běžnému použití při hodinách. Atypické je i uspořádání lavic do půlkruhu.

Výuka žáků kvarty se konala v kmenové třídě, kam si vyučující musela potřebné pomůcky a didaktickou techniku přenést z kabinetu.

Základní učebnice volily vyučující ze zahraniční produkce, vybraly osvědčené řady Headway a Project English doplněné zvukovými a vizuálními pomůckami a pracovními sešity pro žáky.

K rozšíření učiva je využívána pomocná literatura, autentické materiály, učebnice, jazykové příručky, zdroje pro výuku reálií, kopírované texty.

Zhlédnuté vyučovací jednotky byly zaměřeny k rozvoji komunikativních dovedností žáků. Vzhledem k cíli a obsahu hodin zvolily vyučující různé efektivní didaktické postupy a formy práce. Bylo zařazeno skupinové vyučování, párová práce, rozhovor na podkladě auditivních stimulů, poslech audionahrávky v podání rodilého mluvčího, frontální vyučování, samostatná práce a práce s učebnicí i textem. Menší nedorozumění během výuky způsobilo odlišné vydání učitelské učebnice od učebnice pro žáky.

Výuka zeměpisných reálií o Kanadě v kvartě vedla žáky k dovednosti orientovat se v autentických textech informativního charakteru a k umění využívat logického odhadu neznámých slov na základě kontextu. Výuka reálií z oblasti kulturního života anglicky hovořících zemí, zařazená do vyučovacího procesu ve čtvrtém ročníku, potvrdila schopnost kvalitních produktivních dovedností žáků při diskusi (role masmédií v životě člověka).

Starší žáci svou aktivitou projeví výrazný pozitivní vztah k výuce. Zprvu se prosadili ti, kteří pobývali a studovali delší čas v zahraničí, citlivým vedením a povzbuzováním vyučující se připojili i ostatní.

Kontrola žákovských písemností přinesla zjištění, že pravidelně si vedou sešity a slovníčky žáci kvart, chybí však jejich pravidelná kontrola ze strany vyučující. Pořizování písemností ve čtvrtých ročnících je víceméně založeno na dobrovolnosti a uvědoměném přístupu ke studiu jazyka.

Rezervy byly shledány ve shrnutí a zhodnocení stanovených výukových cílů v závěru hodin.

Vzájemné vztahy v rovině učitel a žák byly korektní a na úrovni.

Výuka anglického jazyka je ČŠI hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Český jazyk

Hodnocení kvality výuky českého jazyka v kvartách víceletého gymnázia a čtvrtého ročníku čtyřletého gymnázia vychází ze tří hospitací u dvou vyučujících. Obě mají pro výuku předmětu odbornou i pedagogickou způsobilost.

Výuka je organizována podle platných učebních dokumentů, učební osnovy jsou důsledně plněny v kvartách, výuka ve čtvrtém ročníku je úzce zaměřena na přípravu k maturitě, v době inspekce bylo zjištěno zpoždění za údaji v časově tematických plánech. Od 2. pololetí školního roku 2001/2002 se vyučující věnuje pouze probírání literárního učiva.

Třídy, v nichž výuka probíhala, jsou prostorné, světlé, vkusně vyzdobené uměleckými reprodukcemi a žákovskými výtvy. Příjemné prostředí samo o sobě motivuje a vytváří příznivou atmosféru. Žáci mají k dispozici vhodné učebnice. Jejich fond vyhovuje výukovým potřebám, soustavně se doplňuje a obnovuje. Výběr vhodných učebnic a pomůcek spadá do kompetence fungující předmětové komise. Činnost komise zahrnuje plánování výuky, přípravu přijímacích a maturitních zkoušek, přípravu žáků na olympiády a soutěže, vyučující se vzájemně informují o moderních vyučovacích metodách a jejich využití při výuce.

Po stránce volby metod a forem práce vyučující vedly hodiny tradičním frontálním způsobem. Výuka byla zřídka doplněna a oživena prvky aktivního učení. Střídání činností v kvartách, zařazení soutěže při opakování mluvnického učiva a nevšední prezentace poezie zpestřily výuku a udržely pozornost a soustředěnost na práci. Na jednotvárnost, teoretizování a malý prostor pro prezentaci učiva pomocí názoru reagovali někteří žáci nepozorností.

Ve čtvrtém ročníku čtyřletého gymnázia se zvolená práce s textem, který se vztahoval k probíranému učivu a měl žákům kromě autorů přiblížit i historické období, stala naprosto neefektivní. Vyučující vybrala příliš dlouhé a jazykově náročné pasáže, které někteří žáci

nestihli v určeném limitu ani přečíst, ba ani se zamyslet nad požadovanými úkoly k textu. Při zpětné vazbě byla schopna výrazně spolupracovat pouze jedna žákyně. Rozbor textů nebyl dokončen, došlo k jeho přesunutí do příští hodiny. Posuzované texty vyvolaly názorový střet, který vyzněl do ztracena, ačkoli podstata problému vyžadovala diskusi.

V hodinách literatury jsou žáci systematicky vedeni k individuální i doporučené četbě, k výběru literatury mohou využít nabídky bohatého knižního fondu školní knihovny, která je zároveň čítárnou i studovnou. Žáci zde mají možnost nakopírovat si potřebné texty k samostudiu i pro využití při výuce.

V závěru hodin nezbyl zpravidla čas na shrnutí probírané látky a na hodnocení průběhu výuky a práce žáků.

Kontrola náhodně vybraných žákovských písemností v kvartách přinesla zjištění, že si žáci pořizují záznamy pravidelně, učivo je náležitě procvičováno. V sešitech chyběla kontrola úrovně záznamů a správnosti ze strany vyučujících. Četnost známek ve studijních průkazech je dostatečná.

Úroveň komunikace a interakce mezi žáky a vyučujícími byla na celkem dobré úrovni, v jedné ze tříd ji lze hodnotit jako vynikající.

Celkově lze hodnotit výuku českého jazyka jako průměrnou.

Matematika

Matematika v kvartách osmiletého studia a ve čtvrtém ročníku čtyřletého studia probíhá podle platných učebních osnov v časovém rozsahu daném schválenými učebními plány. Minimální týdenní hodinové dotace posílil ředitel školy z disponibilních hodin v kvartách o jednu hodinu a ve čtvrtém ročníku o tři hodiny. Žáci maturitní třídy mohou v rámci volitelných předmětů navštěvovat také matematický seminář. Zpracované časově tematické plány korespondují s učebními osnovami. Skluz ve čtvrtém ročníku bude možné srovnat redukcí doporučených rozšiřujících tematických celků.

ČŠI hodnotí kvalitu vzdělávání na základě hospitací uskutečněných v pěti vyučovacích jednotkách, z toho v jedné hodině cvičení a v jedné hodině matematického semináře. Matematiku v navštívených třídách vyučují tři pedagogové s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhá v esteticky upravených kmenových učebnách vybavených zachovalým žákovským nábytkem. Světelné a tepelné podmínky jsou subjektivně velmi dobré. Dostatečné materiální zázemí umožňuje splnění učebních osnov. Žáci ve víceletém i čtyřletém studiu mají k dispozici vhodné učebnice a sbírky příkladů.

Hospitované hodiny byly připraveny po stránce obsahové, ale pouze v jednom případě pedagog důsledně promyslel a úspěšně realizoval i dostatečně pestré vyučovací postupy a metody, včetně vynikající motivace, které vedly k aktivnímu zapojení žáků do vzdělávacího procesu, a tím zvýšily jeho efektivitu. Ve většině vyučovacích jednotek volili učitelé frontální práci s celou třídou bez vnitřní diferenciaci. Výuka byla postavena převážně na vysokém výkonu pedagogů (dokonce i v hodině, která měla být opakovací), většina žáků informace pouze pasivně přijímala, případně opisovala do sešitu postup řešení z tabule. Výkladové části hodin měly velmi dobrou odbornou úroveň, učitelé zařazovali mezipředmětové vztahy (fyzika, zeměpis) a příklady využití učiva v každodenní praxi. Chyběla jim však dostatečná zpětná vazba a učivo málo upevňovali. Hospitovaná dělená hodina v kvartě měla skutečně charakter cvičení (na rozdíl od poznatků z minulé inspekce), žáci pracovali samostatně, vyučující jim věnoval individuální pozornost. Patrné bylo důsledné vyžadování matematicky přesného zápisu.

Ve sledovaných hodinách se minimálně hodnotilo a klasifikovalo, přesto záznamy ve studijních průkazech potvrzují dostatečnou četnost klasifikace. Namátkově vybrané čtvrtletní

práce ze všech hospitovaných tříd byly dobře připraveny, jednoznačně a srozumitelně zadány, důsledně opraveny ze strany učitelů i žáků a objektivně oklasifikovány. Vyučující nemají jednotný systém hodnocení, požadavky pro jednotlivé klasifikační stupně upravují podle náročnosti zadaných úkolů.

Během provedených hospitací ČŠI nezaznamenala vztahové problémy mezi učiteli a žáky, ale ani mezi žáky navzájem. Výuka probíhala v klidné atmosféře. Žáci však byli většinou pasivní, dostávali minimální prostor pro souvislý slovní projev, myšlenky naznačené pedagogy pouze několika slovy doříkávali.

ČŠI hodnotí kvalitu výuky matematiky ve sledovaných třídách jako průměrnou.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Ve výuce českého jazyka, anglického jazyka a matematiky v kvartách osmiletého studia a ve čtvrtém ročníku čtyřletého studia jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze. Průběh a výsledky vzdělávání hodnotí ČŠI jako průměrné.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Vzhledem k tomu, že ve škole proběhla v dubnu 2001 komplexní inspekce, vychází ČŠI při hodnocení současné situace v podmínkách vzdělávání z poznatků uvedených v inspekční zprávě čj. 081 167/01-5076 ze dne 19. června 2001.

Propracovaný systém dlouhodobého i krátkodobého **plánování** se od minulé inspekce nezměnil. Roční plán na školní rok 2001/2002 je zpracován opět velmi konkrétně a adresně, postihuje všechny oblasti činnosti školy, stanovuje priority ve výchovně-vzdělávací práci. Jeho přílohou je také plán exkurzí, který nemá poznávací a vzdělávací cíle vytyčené podle jednotlivých předmětů. Vždy se jedná o promyšlenou kombinaci, která vede k efektivnímu využití akce.

Učební plány pro školní rok 2001/2002 korespondují s platnými učebními dokumenty. Ke změně došlo v rozložení volitelných předmětů a zájmových kroužků. V tomto školním roce je vzhledem k přechodu sedmiletého studia na osmileté pouze jedna maturitní třída ve čtyřletém studiu, což má za následek nižší nabídku volitelných předmětů pro čtvrtý ročník (konverzace v anglickém a německém jazyce, semináře z matematiky, zeměpisu, chemie a společenských věd). Pro uspokojení zájmu maturujících žáků o další předměty škola zavedla kroužky biologický, literární, historický a fyzikální. Celkově v gymnáziu pracuje 16 zájmových útvarů.

Organizování, vnitřní i vnější přenos informací a práce předmětových komisí probíhají ve stejném režimu jako při minulé inspekci.

Vynikající výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 je zpracovaná v souladu s § 17e odst. 2 písmeno a - g zákona České národní rady č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Má velmi vysokou vypovídací hodnotu, obsahuje části popisné, analytické i hodnotící. Může sloužit jako kvalitní zdroj informací o práci školy i jako podkladový materiál pro plánování. Její obsahová i formální úroveň je příkladná.

Ve vedení povinné dokumentace ČŠI zjistila pouze drobné závady, které byly okamžitě odstraněny. Rozvrh hodin pro školní rok 2001/2002 respektuje hlavní didaktické a psychohygienické zásady.

Škola se již několik let věnuje ekologické problematice. Na vydání metodického pokynu MŠMT čj. 32 338/2001-22 ze 14. prosince 2001 k environmentálnímu vzdělávání, výchově

a osvětě ihned reagovala zpracováním vlastního programu, který upřesňuje zařazení jednotlivých ekologických témat do výuky základů společenských věd, biologie, chemie, českého a anglického jazyka. Jeho součástí je i přehled dalšího vzdělávání a plánovaných mimoškolních aktivit zaměřených k environmentální výchově a osvětě (např. separace odpadů, Den Země, expedice 2002 - Šumava, přírodovědný kroužek, exkurze, školní časopis). Při separaci odpadů škola spolupracuje s odborem životního prostředí Městského úřadu v České Lípě. V roce 2001 na tuto činnost získala od města grant, pro tento rok o něj opět usiluje.

Pokračuje realizace zahraničních výměnných pobytů a poznávacích zájezdů (SRN, Francie, Anglie), nově je v jednání spolupráce se slovenským gymnáziem z Bardějova.

Způsob **vedení a motivování** pracovníků má i nadále nadprůměrnou úroveň. Pedagogický sbor je stabilizovaný a vysoce kvalifikovaný. Ředitel školy podporuje další vzdělávání zaměstnanců, včetně studijních pobytů v zahraničí v rámci programu Socrates. V přípravě je opět výjezdní školení učitelského sboru, jehož hlavními náměty tentokrát budou modernizace výukových metod, práce s žáky s poruchami učení a možnosti úpravy učebního plánu v posledním ročníku studia.

Plán **kontrolní činnosti** vedoucích pracovníků zahrnuje oblast výchovně-vzdělávací, administrativní, ekonomickou, provozní i bezpečnostní. Systém zpracování závěrů zůstává stejný jako v předchozím období. Hlavním cílem hospitací v tomto školním roce má být používání moderních výukových metod. Vedení školy je plánovalo jako zpětnou vazbu po společné vzdělávací akci, která však z organizačních důvodů musela být odložena na jaro, takže zatím ředitel školy ani jeho zástupci nehospitovali.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání hodnotí ČŠI ve všech oblastech jako nadprůměrné, plánování je vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina vystavená Libereckým krajem pod čj. SH-2141/2001 dne 5. prosince 2001 s účinností od 20. listopadu 2001,
- rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 1. února 2002 čj. 11 667/2002-21 s účinností od 20. listopadu 2001,
- generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR pod čj. 20 594/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999,
- učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR pod čj. 20 595/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999,
- učební osnovy schválené MŠMT ČR čj. 20 596/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999,
- rozpracované učební plány na školní rok 2001/2002,
- časově tematické plány hospitovaných tříd a předmětů,
- rozvrhy hodin ve školním roce 2001/2002,
- plán práce ve školním roce 2001/2002,
- vnitřní klasifikační řád ze dne 1. září 2000,
- plán kontrol ve školním roce 2001/2002,

- třídní knihy hospitovaných tříd,
- třídní výkazy kvarty A, kvarty B a 4. A,
- zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2001/2002,
- nabídka volitelných předmětů a zájmových kroužků pro školní rok 2001/2002,
- plán exkurzí ve školním roce 2001/2002,
- program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty z 1. února 2002,
- protokoly z komisionálních zkoušek za školní rok 2000/2001,
- výroční zpráva za školní rok 2000/2001,
- čtvrtletní písemné práce z matematiky hospitovaných tříd,
- namátkově vybrané sešity žáků,
- inspekční zpráva z komplexní inspekce čj. 081 167/01-5076 ze dne 19. června 2001.

ZÁVĚR

Orientační inspekce v Gymnáziu v České Lípě byla zaměřena výhradně na třídy a předměty, ve kterých v únoru 2002 proběhlo testování SCIO (český jazyk, anglický jazyk a matematika v kvartách osmiletého studia a ve čtvrtém ročníku čtyřletého studia).

Výuka probíhá v časovém i obsahovém rozsahu, který odpovídá platným učebním dokumentům pro víceletá a čtyřletá gymnázia. Učební osnovy jsou plněny. Všichni hospitovaní pedagogové splňují kvalifikační předpoklady, což se pozitivně projevilo v odborné stránce výuky. Používané metody a formy práce se v jednotlivých předmětech a třídách výrazně lišily, od vynikajících až po pouze vyhovující. Nevyváženost a jednotvárnost některých sledovaných hodin potvrdily vhodnost plánované vzdělávací akce zaměřené na nové postupy ve výuce. Výuka probíhala v esteticky upravených a motivačně působících učebnách. Komunikace mezi učiteli a žáky byla většinou bezproblémová, založená na vzájemném respektování se.

Ve sledovaných předmětech a třídách jsou ve výuce pozitiva a negativa téměř v rovnováze. ČŠI hodnotí tuto oblast vzdělávání jako průměrnou.

Podmínky vzdělávání, tzn. organizování, vedení a motivování i kontrolní mechanismy mají i nadále nadprůměrnou úroveň, vynikající je způsob plánování a kvalita zpracování výroční zprávy.

ČŠI během svého pobytu ve škole nezjistila porušení obecně závazných právních předpisů. Efektivnost použití prostředků ze státního rozpočtu, vzhledem k úzkému zaměření orientační inspekce, neposuzovala.

Celkově mají podmínky vzdělávání velmi dobrou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Varja Paučková
Členové týmu	Mgr. Helena Čerovská
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Eva Žižková	

V České Lípě dne 2. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. dubna 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Helena Paszeková, statutární zástupce

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-05-06	081 132/02-5076
Zřizovatel	2002-05-06	081 131/02-5076
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.